

Lia Govers: ‘Haal je een moederband niet meer in?’ Uitgeverij Free Musketeers bv, Zoetermeer 2009. ISBN 9789048405145 (Schizofrenie/1)

Soort boek/stijl: Autobiografisch (genezings)verhaal van Lia Govers, die gedurende een periode 'paranoïde schizofreen' werd en daarvan genas. Op verzoek van Lia Govers met een begeleidende commentaar van haar psychotherapeute én haar psychiater. Ook zijn er twee gedichten van de schrijfster in opgenomen. Het boek is dicht bij de ervaring levert bijvoorbeeld veel inzicht in hoe Lia Govers wanen waren, en hoe ze ze ervaren heeft. Het boek is wat omslachtig en bloemrijk geschreven, wellicht door haar Italiaanse invloeden. Lia gebruikt diverse theorieën en citaten van wetenschappers om te ondersteunen wat zij zegt.

Over de schrijfster: Lia Govers (1952) groeide op in een gezin van elf kinderen in Bergen. Nadat ze de Pedagogische academie had afgerond, ging zij op 19 jarige leeftijd in Italië wonen en trouwde met Salvatore. Zij kregen een zoon Claudio. Lia studeerde daar pedagogiek en promoveerde in 1981. Zij werkte als freelance vertaalster, in de handelssector en in de industrie. Zij is genezen verklaard van de schizofrenie, neemt sinds 2002 geen psychofarmaca meer en zag haar psychotherapeute in 2009 voor het laatst. Haar 'behandeling' is afgelopen.

Korte beschrijving: Lia beschrijft in dit boek hoe zij schizofreen werd en er ook weer van genas. Ze gaat in op de achtergronden van haar schizofrenie en begint met haar jeugd. In het grote gezin waarin ze opgroeide voelde zij zich niet veilig bij haar moeder. Die miste het vermogen om haar kinderen de warmte en moederliefde te geven waar Lia zo naar verlangde. Ze vroeg zich af of haar moeder wel van haar hield. Toen haar moeder overleed stortte ze in: ze kreeg op 43-jarige leeftijd in Turijn een ernstige psychose die duurde van 1995-1999. Ze was psychotisch, hoorde stemmen die steeds indringender werden, dacht o.a. dat ze de procureur-generaal van de hele wereld was. De schrijfster legt uit waarom deze vreemde gedachten niet betekenisloos zijn. Dat deze 'schizofrene' taal (fantasieën) haar duidelijke, ontcijferbare verklaring en betekenis heeft en ook andere aspecten verhelderend zijn. Omdat zij in Italië woonde werd zij gedwongen opgenomen in Italiaanse inrichtingen. Ze kreeg medicijnen waardoor ze geen stemmen meer hoorde en had ook jarenlang gesprekstherapie. Ze leerde haar wanen te zien als een 'vertaling' van angsten en spanningen. Lia Govers beschrijft hoe ze dankzij haar behandelaars, die geloofden in haar herstel, beter werd. Dat de gesprekstherapie en het schrijfproces soms moeilijk en pijnlijk waren maar dat het schrijven van haar levensverhaal voor haar een 'bevrijdend bewustwordingsproces' werd.

Wat viel op: Dat Lia Govers zich verzet tegen het idee dat schizofrenie ongeneeslijk zou zijn. In het begeleidend schrijven van haar behandelaren staan 'antipsychiatrische' ideeën, vergelijkbaar met wat Minkowski, Laing, Foudraïne, Bowlby, Ciompi en anderen beweren. Die ondersteunen haar standpunten. Dat Lia zich verzet tegen het bestaan van isoleercellen in Nederland en laat zien hoe in Italië met andere methoden hulp geleverd wordt waar zij meer in gelooft. Ze hoeven niet meer te kosten en hebben haar genezen. Dat Lia graag wil bereiken dat er in Nederland en elders anders naar schizofrenie gekeken wordt en de behandeling aangepast. Dat hulpverleners o.a. schizofrene wanen serieus nemen en de persoon met schizofrenie vriendelijker en menselijker behandelen dan vaak het geval is. Dat Lia weinig schrijft over de gesprekken die zij voerde met haar psychotherapeute en psychiater. Dat Lia veel heeft gehad aan haar persoonlijke speurtocht in

psychiatrieboeken en andere lectuur.

Citaten: Pag. 77: 'Om eerlijk te zijn, ben ik echt voortdurend met de vrouwelijke psychiater, hoofd van die ziekenhuisafdeling in botsing gekomen. (...) De precieze inhoud van onze gesprekken herinner ik mij niet meer, maar ik weet wel dat zij mij in al haar gesprekken voorhield, dat mijn wanen niet met de werkelijkheid overeen kwamen, maar daar verzette ik mij heftig tegen. Alleen omdat ik medicijnen innam en de stemmen niet meer hoorde –iets wat zij totaal niet wist- zou al wat ik in mijn fantasieën met moeite had opgebouwd, mijn manier van communicatie, ook al was het een schizofrene manier, plotseling als een wolkje uit de lucht verdwenen zijn?'

Pag. 83-84: 'Ik wist toen niet eens dat ik schizofreen was.(...). Ik heb het eigenlijk pas later -ik geloof na circa drie jaar- zelf ontdekt, in de studio van mijn psychiater, door eventjes in zijn map over mij te gluren, terwijl hijzelf een ogenblik afwezig was. 'Schizofrenia paranoïde delirante, stond daar als diagnose over mij geschreven. Ik was er toen pas echt nieuwsgierig naar en kon er ook iets mee doen, want na die ontdekking begon ik mijn persoonlijke speurtocht in psychiatrieboeken en andere lectuur.'

Pag. 134: 'Pas op dit punt aangekomen, geloof ik langzaam, in de toekomst, mijn moeder ook weer vanuit een ander gezichtspunt te kunnen beschouwen, door bijvoorbeeld uitte zoeken waarom zij altijd zo kind is gebleven.'

Pag. 140: 'Sinds mijn persoonlijke ervaring heb ik gemerkt met velen volledig het gevoel van eenzaamheid te delen als ex-gebruiker van de psychiatrie, zoals dat, aan wie het etiket van 'ex-gek' met zich meedraagt, overkomt.'

Recensie: Agnes (Bol.com 10 juni 2009):'Ik heb het boek in één dag uitgelezen, in de tijd van zo'n 8 uur. Het is door mijn nicht geschreven. Ik was op de kleuter- en lagere school haar klasgenootje, maar deels ook haar vriendin. In veel van haar jeugdherinneringen kan ik mij dus echt terug vinden. Maar in mijn werk als psychiatrische verpleegkundige kan ik ook de dagelijkse praktijk met dit soort mensen erg goed terug vinden. Ik vind het knap gedaan van haar en zal het ook aan collega's van mij aanbevelen!'

Andere lezer:(Bol.com 14 mei 2009):'Het lezen van dit verhaal was voor mij echt een onthulling. Het werpt een heel nieuw licht op de manier van kijken naar deze 'ziekte': zelfs de achtervolgings- en zgn. grootheidswanen hebben hun duidelijke verklaring. En alles wordt met de aanhaling van vele lectuur toch eenvoudig en helder verwoord.'

Anja Schüller(www.leefwijzer.nl) : Ik vond het een aangrijpend verhaal. Het is erg knap dat ze haar verhaal met ons deelt. Ik denk dat het eens steuntje in de rug kan zijn voor mensen die met schizofrenie te maken hebben.'